

انواع متداول ساعت‌های آفتابی

ساعت افقی : بسیار در ایران متداول بوده و همان‌طور که از اسمش پیداست، صفحه اصلی ساعت، افقی است و شاخص آن (معمولاً به شکل مثلث) عمود بر صفحه ساعت طوری قرار می‌گیرد که لبه شاخص با صفحه افق، زاویه‌ای برابر با عرض جغرافیایی محل بسازد. همچنین برای محاسبه درجه‌بندی صفحه افقی آن باید عرض جغرافیایی محل مشخص باشد.

ساعت قائم یا دیواری : صفحه این ساعت کاملاً عمودی است و برای نصب روی دیوار ساختمان‌ها مناسب است (همین شماره، ص ۱۰). اساس کار این ساعت نیز تغییر سمت خورشید در طی روز است. مدت زمانی که می‌توان در طول روز از ساعت استفاده کرد

به جهت جغرافیایی آن بستگی دارد. برای درجه‌بندی این ساعت‌ها نیز لازم است عرض جغرافیایی محل و راستای دیوار مشخص باشد.

ساعت استوایی : چون صفحه این ساعت‌ها موازی با صفحه استواست، آن را ساعت استوایی نامیده‌اند. شاخص این ساعت‌ها میله‌ای عمود بر صفحه ساعت است که موازی محور زمین و در نتیجه در امداد قطب‌های سماوی است. این ساعت را در هر نقطه‌ای از زمین با هر عرض جغرافیایی می‌توان به کار برد. تنها لازم است که صفحه ساعت با افق زاویه‌ای به اندازه عرض جغرافیایی بسازد. درجه‌بندی صفحه این ساعت‌ها نیز بسیار ساده است زیرا صفحه به زوایای مساوی (برابر با ۱۵ درجه) تقسیم می‌شود.

برای اطلاعات بیشتر درباره ساخت ساعت‌های آفتابی و انواع آنها به کتاب ساعت‌های خورشیدی، اصول و راهنمای ساخت، نوشته ماشاءالله علی‌احیایی رجوع کنید. همچنین نمونه‌ای از راهنمای ساده ساخت یک نوع ساعت آفتابی را در نجوم، شماره ۲، ص ۳۳ بیابید.